

Muftija Ševko efendija Omerbašić
KNJIGA BOGATA SUVREMENIM
TEOLOŠKIM, LJUDSKIM I POLITIČKIM TEMAMA

Više se ne sjećam kad mi je prof. dr. Esad Čimić predložio da se upoznam s jednim divnim čovjekom i teologom, i eventualno razmislimo o izdavanju njegove knjige. Prije otprilike tri godine imao sam čast upoznati večerašnjeg gosta i prof. Marka Đurića koji je došao u moj ured zajedno s uvažanim prof. dr. Kolarićem. Tada smo dogovorili da Mešihat bude izdavač ove knjige koju večeras predstavljamo.

Mnogo razloga nas je potaklo na izdavanje ove knjige. Oni koji budu temeljito iščitavali knjigu uvjerit će se u njenu dijalošku vrijednost. Prof. Marko jedan je od rijetkih autora i teologa koji su spremni rušiti zidine koji nas dijele, i koji su nas toliko podijelili da jedni druge promatramo kao male zelene iz svemira. Njegova odlučnost da u zidu podjele napravi *rupu dijaloga* zavrijedila je našu pozornost i napor da izdamo ovu knjigu. Mene je posebno dojmio posljednji odlomak ove knjige u kome autor kaže: *Na kraju ako smo prije Auschwitzta još uvijek mogli govoriti o kršćansko-židovskoj Europi, danas je sigurno da poslije Srebrenice ne možemo govoriti na dosadašnji način o kršćansko-muslimanskoj Bosni, nego o Bosni namučenoj i na križ stavljenoj.*

Knjiga profesora Đurića bogata je suvremenim teološkim, ljudskim i političkim temama. Ona govori o krizi morala našeg doba i daje prijedloge o njenom prevladavanju, o judaizmu, o crkvi kakvu bi želio, o među-crkvenom dijalogu, o ateizmu, o vjerskoj toleranciji, o islamu kao svakodnevnom izazovu, o tome šta znači biti kršćanin i musliman. Na kraju autor postavlja pitanje kako stići do zajedništva i bratstva. U tom naslovu uvaženi autor piše: *Polazeći od mnogobrojnih znakova u vremenu, a ponajprije od sve jače prisutnosti islama u kršćanskom svijetu, sve se više susrećemo s pitanjem: kako ostati*

vjeran svom pravoslavnom identitetu, koji je sav u pravoslavnoj predaji, a istodobno biti otvoren prema svima te i prema braći muslimanima? Dosadašnje pravoslavno bogoslovlje to pitanje nije ni postavilo, pa time nije ni davalo nikakve odgovore. Zato što nije težila nikakvoj promjeni, te ni drugačijim kršćansko-islamskim odnosima, Pravoslavna crkva sve do danas gotovo nije ništa izgubila od svog srednjovjekovnog identiteta. Želja za promjenama ovdje je uglavnom živjela u sferi privatnog mišljenja. Međutim, ako danas idemo na promjenu stava prema islamu, a što bi bilo najnormalnije, mi moramo ići na institucionalne promjene, jer već sutra bit će kasno.

Ovo je samo mali dio autorovih razmišljanja o odnosima islama i pravoslavlja. Nažalost ni u redovima muslimana nije bilo nekog kvalitetnog razmišljanja o Pravoslavlju. Na to su utjecale brojne okolnosti. Primjetno je međutim, u posljednje vrijeme, da je u redovima muslimana sve više interesa za kršćanstvo, pa tako i za pravoslavlje. Ima među muslimanskim autorima i onih koji u dvjema različitim teologijama nalaze niz sličnosti, pa bi i to mogao biti dobar temelj boljeg međusobnog upoznavanja. Ova će knjiga biti sigurno poticaj tim naporima, jer nas u tom smislu duži i naša vjera, kad Svevišnji u Kur'anu kaže:

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَ قُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَ أُنزِلَ عَلَيْكُمْ وَ إِلَيْنَا وَ إِلَهُكُمْ
وَاحِدٌ وَ نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ*

I ne polemizirajte s sljedbenicima knjige osim uljudno, i onima koji silu primjenjuju, i recite im da vjerujete što je vama i njima objavljeno i da je vaš Bog i njihov Bog i da ste vi pokorni njemu.

Ono što smo mi u Mešihatu uočili je to, da će knjiga prof. Marka Đurića služiti kao dobra podloga dijalogu i kao priručnik boljeg upoznavanja pravoslavlja za nas muslimane. U međusobnim usporedbama brojne su nepoznanice koje treba savladati.

Ovom prigodom želim se uvaženom autoru još jednom ispričati za kašnjenje izdavanja knjige, kao i eventualnih greški u samom tekstu koje su plod naših skromnih izdavačkih mogućnosti.

Koristim prigodu da se zahvalim i promotorima koji su dali truda da se večeras nađu ovdje i uz autora nam predstave vrijednosti ove knjige. Svima Vama koji ste se odazvali našem pozivu zahvaljujemo se jer je ova večer, večer dijaloga i ekumenizma. Ovo je skroman prilog naše Islamske zajednice tom velikom i svetom činu.